

Noutetiese berading van persone met piëtistiese mistastings oor lewensheiligeid

P.A. ROUSSEAU

D.TH

20170041

**Proefskrif voorgelê vir die graad Philosophiae Doctor in
Pastorale Studies aan die
Noordwes-Universiteit, Potchefstroom Kampus**

Promotor: Prof. Dr. C.J.H Venter

Medepromotor: Prof. Dr. C.A. Venter

Nigel

2009

Innovasie deur diversiteit

INHOUDSOPGawe

Voorwoord	ix
Opsomming	xii
Sleutelterme	xiii
Abstract	xiv
Key words	xv
Bibliografiese detail	xvi

Hoofstuk 1

Verantwoording

1.1 Oriëntering	1
1.1.1 Terminologie	1
1.1.1.1 Piëteit	1
1.1.1.2 Lewensheiligeid	1
1.1.1.3 Piëtisme	3
1.1.2 Piëtisme en patologiese godsdiens	5
1.1.3 Piëtisme: godsdiens as god?	7
1.1.4 Piëtisme en godsdiens skeeftrekkinge	9
1.1.5 Piëtisme, die plek van die Bybel en lewensheiligeid	11
1.2 Motivering vir die noutetiese beradingsbenadering	11
1.2.1 As beradingsmodel	12
1.2.1.1 Beskrywing	13
1.2.1.2 <i>Nouthesía</i> en <i>nouthetéō</i>	13
▪ Onderrig	14
▪ Teregwysing	15
▪ Waarskuwing	15
1.2.2 As model wat die werk van die Heilige Gees beklemtoon	16
1.2.3 Kort verkenning van ander modelle	17
1.2.3.1 Die tematiese metafoormodel	17
1.2.3.2 Die holistiese groeimodel	17
1.2.3.3 Die lewensverhaal/narratiewe model	18
1.2.3.4 Die rasioneel-analitiese model	18
1.2.3.5 Die korrelatiewe ontwikkelingsmodel	19
1.3 Probleemstelling en beradingsbenadering	20

1.3.1	Oorkoepelende probleemstelling	20
1.3.2	Vrae wat voortvloei uit die oorkoepelende probleemstelling	20
1.4	Doelstelling	20
1.4.1	Doelwitte	21
1.4.2	Sentrale teoretiese argument	21
1.5	Metode	21
1.5.1	Basisteoretiese ondersoek	22
1.5.1.1	Hermeneutiese vertrekpunte	22
	▪ Skrifbeskouing en afkeur van 'n fundamentalistiese Skrifgebruik	22
	▪ Belang van die konteks	27
	▪ Totaliteit-oordrag	30
	▪ Afhanklikheid van die Heilige Gees vir verantwoorde eksegese	31
1.5.1.2	Die metode: Grammaties-historiese eksegese	32
1.5.2	Essensiële aspekte vir eksegese	32
1.5.2.1	Die Romeinebrief as primêre eksegese-konteks	33
1.5.2.1.1	Inleiding	33
	✓ Outeurskap van Paulus..	34
	✓ Gehoor/ontvangers van die Brief	34
	✓ Identiteit/samestelling en omstandighede	34
	✓ Die rede vir die skrywe van die Brief	35
1.5.2.2	Samevatting	37
1.5.3	Metateoretiese empiriese ondersoek	38
1.5.3.1	Metateorie	38
1.5.3.2	Empiriese navorsing	38
1.5.4	Praktykteoretiese riglyne	38
1.6	Hoofstukindeling	39
1.7	Bibliografiese detail	39

Hoofstuk 2

Basisteoretiese perspektiewe op sonde en heiligeid

2.1	Inleiding	40
2.2	Kernbegrippe wat dui op sonde	43
2.2.1	Inleidend algemeen	43
2.2.2	Die begrip <i>sonde</i> in antieke samelewings	46
2.2.2.1	Om 'n doel te mis	47

2.2.2.2	Om iemand nie te eer nie	50
2.2.2.3	Om wetteloos te wees	52
2.2.2.4	Vervreemding van God	54
2.2.2.5	Gebondenheid/verlies van vryheid	55
2.2.3	Die voorkoms van <i>sonde</i> in die Romeinebrief en spesifieker in hoofstukke 6-8	59
2.2.4	Perspektiewe op die begrip <i>sonde</i> vanuit 'n seleksie van toepaslike literatuur	59
2.2.4.1	Daane	60
2.2.4.2	Metz	62
2.2.4.3	Wesley	63
2.2.5	"Teologisering" van die sondebegrip	64
2.2.6	Eksternalisering van sonde	66
2.3	Kernbegrippe wat op heiligeid duif	70
2.3.1	Inleidend	71
2.3.2	Die begrip <i>heiligeid</i>	73
2.3.3	Die Heilige Gees as Heiligmaker	77
2.3.4	Lewensheiligeing binne groepsverband en in verband met die geloofsgemeenskap	79
2.3.4.1	Die eenheid Christus-en-gemeente	79
2.3.4.2	Die nuwe verhouding tot God	80
2.3.4.3	Kompetisie tussen gelowiges?	81
2.3.4.4	Die gemeenskap van gelowiges	81
2.3.4.5	Individualistiese werkeheiligeid	82
2.3.5	Sondeloosheid	84
2.3.6	"Geestelike ervarings"	84
2.3.7	Die "vleeslike Christen"	86
2.3.8	Mistisisme	91
2.3.9	Heiligmaking: leerstelling of ervaring?	93
2.3.10	Gevolgtrekking oor heiligeid en heiligeing	95
2.4	Eksegetiese dieptesnit	96
2.4.1	Die meriete vir heiligeing	98
2.4.2	Die Heiligmaker	104
2.4.2.1	Die Heilige Gees en Christenskap	104
2.4.2.2	Sekuriteit in die Heilige Gees	108
2.4.3	Die wyse van lewensheiligeing	110
2.4.3.1	Lewe in die beheer van die Gees	111
2.4.3.1.1	"Oorheersing" deur die Gees	111
2.4.3.2	Die "aandeel" van gelowiges in die heiligsproses	113
2.4.3.3	Heiligeing vind binne geloofsgemeenskap plaas	118
2.4.3.4	Leiding deur die Heilige Gees	120

2.4.3.5	God se Vaderskap en gelowiges se kind-/seunskap	121
2.4.3.6	Die opstandingslewe	125
2.4.3.7	Die moontlikheid om te sondig	127
2.4.4	Die vrug van heiligung	128
2.4.4.1	Die vrug van heiligung kom tot wasdom in die verloop van heiligung	129
2.5	Samevatting en gevolgtrekking	130
2.5.1	Samevatting	130
2.5.2	Gevolgtrekkings oor sonde en heiligung vanuit basisteoretiese perspektiewe	130
2.5.2.1	Gevolgtrekkings oor sonde	131
2.5.2.2	Gevolgtrekkings oor heiligeid en heiligung	132
2.5.2.3	Piëtistiese mistastings	133

Hoofstuk 3

Basisteoretiese beoordeling van piëtistiese mistastings

3.1	Inleiding	134
3.2	Begripsbepaling	134
3.2.1	Piëteit nader gekonseptualiseer	135
3.2.2	Piëtisme	139
3.2.2.1	Historiese <i>Piëtisme</i>	140
3.2.2.1.1	Individualisme in die historiese <i>piëtisme</i>	142
3.2.2.1.2	Gevolge van <i>piëtisme</i>	142
3.2.2.2	Piëtisme as kontemporêre verskynsel	144
3.2.2.2.1	Die beklemtoning van heiligmaking en wettisme	144
3.2.2.2.2	Die beklemtoning/bevordering van subjektiviteit in piëtisme	148
3.2.2.2.3	Die individu se godsdiensbelewenis en mistisisme	149
3.2.2.2.4	Die individuele heiligmaking en perfeksionisme	149
3.2.2.2.5	Piëtisme en fundamentalisme	152
3.2.2.2.6	Piëtisme, fanatisme en afgodery	153
3.2.2.2.7	Religieuse kompetisie	154
3.2.2.2.8	Piëtistiese isolasie, isolering en ekklesiogene neurose	154
3.3	Piëtistiese mistasting	156
3.3.1	Die begrip <i>mistasting</i>	156
3.3.2	Oorsake	157
	Onkunde	157
	'n Onbeholpe en/of eiesinnige hantering van die Skrif	157
	Fundamentalisme	158
3.3.3	Afbakening van die mistasting van opvolgende genadewerke	159

3.3.3.1	Mistasting oor sonde	159
3.3.3.1.1	Nie Bybelse begrip van sonde	159
3.3.3.1.2	Die geringskatting van sonde	160
3.3.3.2	Inwonende sonde	161
3.3.3.2.1	Die vleeslike Christen	163
3.3.3.2.2	Geheiligde gelowiges wat nog (kan) sondig	165
3.3.3.3	Foutiewe Skrif-interpretasie of –gebruik	166
3.3.4	Mistasting oor heiligung	169
3.3.4.1	Nie-Bybelse begrip van heiligung	169
3.3.4.2	Die geringskatting van God se werk	170
3.3.4.3	"Hartsreiniging"	171
3.3.4.3.1	Regverdigmaking en die heiligung van gelowiges	172
3.3.4.3.2	"Tweede genadewerk"	174
3.3.4.3.3	Redelike, maar dringende vrae	176
3.3.4.3.4	"Rein hart"	177
3.3.4.3.5	Die term "rein hart" in Skrifverband	178
3.3.4.3.6	"Vervulling"	183
3.3.4.3.7	Nuwe skepping?	184
3.3.4.4	Individualistiese heiligmaking	185
3.3.4.5	Lewensheiligkeit binne die geloofsgemeenskap	186
3.3.4.5.1	Skriftuurlike konteks	186
3.3.4.5.2	Die integriteit van die groep	187
3.4	Samevatting en gevolgtrekking	188

Hoofstuk 4

Metateoretiese perspektiewe en empiriese ondersoek

4.1	Inleiding	190
4.2	Metateorie	190
4.3	Empiriese ondersoek	190
4.3.1	Doelstelling	190
4.3.2	Navorsingsontwerp	191
4.3.2.1	Kwalitatiewe navorsing	191
4.3.2.2	Narratiewe navorsing	192
4.3.3	Deelnemers	193
	Huidige p-persone	194
	Gewese p-persone	194
	Nooit p-persone nie	195
4.3.4	Data insameling	196
4.3.5	Analise en interpretasie van die data	198
4.3.6	Etiese aspekte	198

4.3.7	Evaluering van die bevindinge	199
4.4	Resultate en bespreking	200
4.4.1	Hoe raak iemand by hierdie vorm van piëtisme betrokke	201
	Tema 1 Kerkverband	201
	Tema 2 2de Genadewerk	202
	Tema 3 Onkunde	203
	Tema 4 Standaard	205
	Samevatting	206
4.4.2	Waarom iemand nie by hierdie vorm van piëtisme betrokke raak nie	207
	Tema 1 Waar iemand tot bekering kom	208
	Tema 2 Wyse waarop piëtisme uitgeleef word	208
	Samevatting	210
4.4.3	Waarom iemand in hierdie vorm van piëtisme bly	211
	Tema 1 Sekerheid van die ervaring van die 2de genadewerk	211
	Tema 2 Nie van iets anders oortuig nie	211
	Tema 3 'n Geslote godsdienssisteem	212
	Tema 4 Positiewe ervaringe	212
	Tema 5 Negatiewe ervaringe	213
	Tema 6 Onverantwoorde Skrifgebruik	213
	Samevatting	214
4.4.4	Hoe iemand uit hierdie vorm van piëtisme kan kom	215
	Tema 1 Die dogma is nie hermeneuties getrou nie	215
	Tema 2 Ondersteuning van medegelowiges	216
	Tema 3 Gebed	216
	Tema 4 Vryheid	217
	Tema 5 Om ooreenkomsdig Christus se voorbeeld te lewe	217
	Samevatting	218
4.5	Gevolgtrekking en aanbeveling	219
	Gevolgtrekking 1: Wat die piëtisme-vorm behels	220
	Aanbeveling	221
	Gevolgtrekking 2: Waarom mense by die piëtisme-vorm betrokke raak/daarin bly	221
	Aanbeveling	223
	Gevolgtrekking 3: Wat gelowiges daarvan kan weerhou om by piëtisme betrokke te raak en hoe mense uit piëtisme kan kom	224
	Aanbeveling	224

Hoofstuk 5

Praktykteoretiese perspektiewe op die toepassing van noutetiese berading

5.1	Inleiding	226
5.2	Beradingsfokus	227
5.3	Die toepassing van 'n noutetiese benadering	228
5.3.1	Werk-paradigma	228
5.3.1.1	Betrokkenheid by piëtisme	230
	GESPREKSESSIE 1	231
	Stel die probleem vas	
	GESPREKSESSIE 2	232
	Plaas die probleem in perspektief	
5.3.1.2	Waarom iemand in piëtisme (wil) bly	233
	GESPREKSESSIE 3	234
	Plaas die versoening in perspektief	
5.3.1.3	Waarom iemand nie betrokke raak by en/of loskom van piëtisme nie	235
	GESPREKSESSIE 4	236
	Evaluering van piëtisme en versoening	
5.4	Samevatting	236
5.5	Gevolgtrekkings en aanbevelings	236
Bronnelys		240

Lys van tabelle

Tabel 1	Noodsaaklike basiese aspekte vir eksegese	33
Tabel 2	Betrokkenheid by piëtisme	230
Tabel 3	Waarom iemand in piëtisme (wil) bly	233
Tabel 4	Waarom iemand nie betrokke raak by en/of loskom van piëtisme nie	235

Diagramme

Diagram 1	Versoening in perspektief	114
-----------	---------------------------	-----

Diagram 2	Skeiding tussen regverdigmaking en heiligeing	136
Diagram 3	Vanaf Ortodoksie na Piëtisme	140
Diagram 4	Volle verlossing hang eindelik van heiligmaking af	147
Diagram 5	Lewensheiligeing van regverdigmaking af	165

Bylae

- Bylaag 1: Vraelys **a** aan huidige p-persone
  - Bylaag 2: Vraelys **b** aan gewese p-persone
  - Bylaag 3: Vraelys **c** aan nooit p-persone nie
  - Bylaag 4: Onderneming deur die navorser
  - Bylaag 5: Verklaring deur deelnemer
-

VOORWOORD

"In Christus" is gelowiges nie net "goed opgeknapte" of "half oorgedoende" mense nie, maar deur God nuutgeskape op grond van die Versoening; nuwe skepsels wat uit genade deur die Heilige Gees in geloof volgens die wil van God van bo gebore is. In ooreenstemming met die Heilige Gees wat in hulle die wil van God werk, wil kinders van God dan volgens die Bybelse reëls, God se goeie, geopenbaarde wil, lewe. Hierdie lewe is vertikaal georiënteer en dit kom horisontaal tot uiting as Christus eerstens tot medegelowiges, en verder tot alle mense gelééf word.

In die gemeente, die liggaam van Christus, waar die Heilige Gees in sy volheid in gelowiges as lede tot heil van die gemeente is, ontmoet God met sy kinders deur Woord en Sakrament. 'n Individualistiese godsdiens, dat iemand in homself en vir homself "heilig" sou wees, is eenvoudig vreemd aan die Bybel, en die Skrifopenbaring oor die Heilige Gees se betrokkenheid in die gemeente en die gemeente se betrokkenheid in die werk van die Here het my tydens die studie herhaaldelik opgeval. Die goddelike imperatief aan die gemeente om altyd met die Gees vervul te wees het nuwe betekenis verkry, omdat dit teenoor die individualisme en individualistiese piëtismes staan waarmee Christene te kampe kan hê.

Hierdie studie is verwesenlik met die onmisbare aandeel van die volgende persone en instansies:

- Die HERE. In 'n studieloopbaan van drie en 'n halwe dekade het ek nog nooit aan Sy nabijheid en getrouwheid in en deur die akademiese werk getwyfel nie. Nie net het die onderwerpe wat ek nagevors het van die Here gekom nie, maar is ek ook in staat gestel om dit grondig en verantwoord te kon doen. Ek is baie dankbaar en bly dat dit meegewerk het daartoe dat my liefde vir en lojaliteit aan sy Woord deur die verworwe kennis kon toeneem. Hermeneutiese-heuristies gesproke was hierdie studie vir my 'n ontdekkingstog wat my die volle heil wat in onse Here Jesus Christus reeds ons deel is, beter laat verstaan het. Teologies en spiritueel gesproke het die Evangelie oor Jesus Christus, ons Here, vir my opnuut ware betekenis verkry.
- My promotores: Met dankbare erkenning vermeld ek die twee besondere mense wat my in die navorsing begelei het. Prof. Cassie Venter van die vakgroep Praktiese Teologie aan die NWU se begrip vir my motivering tot die studie en sy entoesiasme oor die navorsingsonderwerp was van meet af aan inspirerend. Die professionele kundigheid waarmee hy my in die studie begelei het, was 'n gerusstelling dat ek my in goeie hande bevind. Die Christelike welwillendheid wat hy openbaar is veral 'n praktiese voorbeeld van die lewensheiligeid wat in die studie ter sprake is.

Prof. Chris Venter (Dept. Psigologie) se akademiëse ervaring en praktykgerigte vaardigheid, gekoppel aan sy oopregte Christenskap, het van die metateoretiese en empiriese gedeelte van

die studie 'n navorsing-ontdekkingstog gemaak waarsonder my lewe veel armer sou gewees het. Sy entoesiasme vir en sy kundigheid in sy vakgebied, saam met sy grondige theologiese begrip vir die basisteorie het my aangespoor om die beste moontlike resultaat na te streef. Die medemenslikheid wat hy deurentyd uitgestraal het, het my nie net onderskraag nie, maar eindelik die studie in 'n belewenis van opregte vriendskap omgeskep.

- Annette, my liewe eggenote vir twee-en-veertig jaar, het my nog 'n keer op haar stil manier onderskraag met lojaliteit en veral begrip. Haar aanmoediging om, ten spyte en te midde van baie hartseer omstandighede wat ons albei geestelik verwond en fisies benadeel het nogtans die studie aan te pak, was allerbelangriks. Die geduld om met 'n geoefende oor so baie na my te moes luister as ek entoesiasties oorloop van wat ek in die navorsing opgediep het, het saam met haar prakties-eenvoudige terugvoer vanuit 'n gebalanseerde godsdiens-perspektief daartoe meegewerk om die werk meer as die moeite werd te maak. My dierbare vrou, ek eer jou deur hierdie "opstel" aan jou op te dra!
- Die Vakgroep Praktiese Teologie: my hoogste waardering aan die Noordwes Universiteit en die departement wat my tot die studie toegelaat het. Sonder die toekenning uit die CHO beursfonds sou die studie nie moontlik gewees het nie. Dit sal 'n voorreg wees om in 'n geringe mate iets terug te ploeg. Ek kan nie nalaat om die akademiese professionaliteit en spirituele voorbeeld van die teoloë van die Vakgroep te eer nie – u is ten spyte van die relatief beperkte kontak, een en elk vir my 'n inspirasie.
- Die Bibliotekpersoneel en vakdeskundiges van beide die Lion-Cachet theologiese biblioteek en die Ferdinand Postma kampusbiblioteek: Baie dankie vir elke stukkie van u betrokkenheid, want sonder u help sou die studie veel moeiliker verloop het.
- Me. Cecile Naudé van die Bibliotek van die Nederduitsch Hervormde Kerk, Pretoria: U aandeel en hulp word opreg waardeer. Nogmaals baie dankie Cecile.
- Me. Cecilia van der Walt vir die taalversorging: Cecilia, u kundigheid en laataand harde werk het dit moontlik gemaak dat die werk afgerond, leesbaar en netjies aangebied kon word. Opreg dankie!
- Ons dierbare dogter Toinette wat weereens gehelp het met die druk, fotostateer en saamstel van die eksamen- en finale kopieë. Dankie baie, Twana. Pa is lief vir jou.
- Die administratiewe beamptes van die NWU, Potchefstroom kampus, se vriendelike hulpvaardigheid verdien die lof wat ek hulle graag toeswaai. Baie dankie aan u elkeen.
- Les bes, gewaardeerde kolgas en geliefde medegelowiges: u deelname het die empiriese ondersoek moontlik gemaak. Baie dankie dat u my onbevange vertrou met u verhaal oor u belewenis binne die kerk waarin ons die Here dien. U deelname aan die metateoretiese studie was nie sonder opoffering nie. Dit is ook nie sonder vrug nie en u het benewens u aandeel aan hierdie onmisbare faset van die navorsing, daartoe bygedra dat daar 'n praktykteorie tot eer van

ons Verlosser en hulp aan ander gelowiges aangebied kon word. Mag alles wat uit u belewenis na vore gekom het in onse Heer se diens daartoe meewerk om gelowiges te bewaar teen, en te bevry en/of te genees van piëtisme ten einde die onvergelyklike volheid van die verlossing in Christus Jesus elke dag uit te leef.

NIGEL

2009

OPSOMMING

NOUTETIESE BERADING VAN PERSONE MET PIËTISTIESE MISTASTINGS OOR LEWENSHEILIGHEID

In die ryklik geskakeerde vorme van die Christelike kerk is daar verskillende perspektiewe oor hoe die lewensheiligeing van gelowiges behoort te verloop. Die lewensheiligeid en heiligeing van Christengelowiges behels die hele lewe en omdat mense feilbaar is en daartoe geneig kan wees om op hulle eie manier met die Skrif te "werk", bestaan daar altyd die moontlikheid van mistasting.

'n Verkeerde begrip van sonde bring 'n verkeerde begrip van lewensheiligeid mee. Piëtisme of vorme daarvan kan werklike piëteit *coram Deo*, in die Christelike gemeenskap en die alle-daagse leefwêreld aan bande lê. Die studie is daarop gerig om egte piëteit by gelowiges te help bevorder. Die dogma van opvolgende genadewerke is in die tweede deel van die basisteorie krities oorweeg en dit is aangedui dat hierdie dogma 'n vorm van piëtisme is. In die lig van die Skrif is die gebruik van die Skrif en terminologie om die dogma in sodanige rigtings te begrond, beoordeel.

In die eerste deel van die basisteorie is krities aandag geskenk aan die manier waarmee daar met die Skrif omgegaan word deur voorstanders van die dogma van opvolgende genadewerke, ten einde 'n hermeneutiese paradigma vanuit die gereformeerde beskouing daar te stel. Die soewereiniteit van God en die ouoriteit van die Skrif staan hierin sentraal. Vanuit 'n grammatis-historiese hermeneutiek wat deur historieskulturele data verhelder en ondersteun word, is die konstruk *sonde* binne die begrip van die eerste aangesprokene van die Bybel verken. Die begrip van lewensheiligeid as logiese teenoorgestelde is daaropvolgend binne dieselfde perspektiewe van nader beskou.

In die tweede deel van die basisteorie is wat beskryf kan word as die dogma van opvolgende genadewerke, krities nagegaan. Dit is aangedui dat hierdie leer 'n vorm van piëtisme is. Die gebruik van die Skrif en terminologie om die leer te begrond is in die lig van die Skrif beoordeel.

Die studie is gedoen met die pastorale doelwit van hulpverlening aan iemand wat deur die opvolgende genadewerke-vorm van piëtisme geraak word. Om hierdie rede is daar in die meta-teoretiese faset van die navorsing gekonsentreer op 'n narratiewe empiriese ondersoek van ervaring van die dogma, eerder as 'n akademiese bronnenavorsing om dit te verduidelik. Die beweling van piëtisme is empiries ondersoek binne die godsdiensbelewenis van drie groepe deelnemers in 'n kerk waarin die dogma gehuldig word: gelowiges wat die dogma van 'n opvolgende genadewerk aanhang; diegene wat dit laat vaar het en diegene wat dit nie aanvaar nie.

Vanuit die basisteorie en die interpretasie van die empiriese resultate is 'n hermeneutiese bera dingstrategie saamgestel waarin daar gekonsentreer word op die korrekte gebruik van die Skrif gegewens oor sonde en lewensheiligeid. Die oogmerke van die strategie is om gelowiges aan die hand van die Skrifgegewens bewus te maak van die indikatief-imperatif van die versoening en verlossing in Christus. Die voldaanheid van wat Jesus gedoen het en die resiproke geloofs respons van die gelowige word gestel in 'n eenvoudige bera dingstrategie. Daarin word van 'n aantal gespreksessies gebruik gemaak om gelowiges pastoraal voorkomend te begelei om nie in die piëtisme-vorm betrokke te raak nie of pastoraal remediërend te ondersteun om daaruit los te kom.

Sleutel terme

Egipte-woestyn-Kanaän-allegorie, grammatis-historiese hermeneutiek, hartsreiniging, heiligmaking, lewensheiligeid, mistasting/dwaling, noutetiese berading, piëteit, piëtisme, rein hart, sonde, sosiaal-wetenskaplik verrykte eksegese, tweede genadewerk.

ABSTRACT

NOUTHETIC COUNSELLING FOR PERSONS WITH PIETISTIC MISUNDERSTANDINGS ABOUT HOLINESS

In the rich diversity of forms of the Christian Church, there are different perspectives on how believers ought to live holy lives and how their sanctification should progress. As such, the piety and sanctification of Christians entail every facet of our lives and the possibility of misunderstanding is ever present, because humans are fallible and at risk to “work” with the Bible in their own fashion.

A wrong understanding of sin inevitably leads to error as regards piety. Pietism or mutations /forms thereof may therefore stifle, rather than promote real piety *coram Deo*, in the Christian faith community and in conducting our everyday lives. The aim of the study is, therefore, to advance genuine piety with Christian believers.

The doctrine of successive works of grace and the style or approach in which proponents of the doctrine treat Scripture, were critically examined in the first section of the basis-theory. A hermeneutical position from the reformed perspective was stated. The sovereignty of God and the acknowledged authority of Scripture are both the centre and periphery of the reformed perspective, and from a grammatical-historical paradigm augmented by historical-cultural information, the construct of *sin* in the understanding of the first New Testament audience was examined. The juxtaposed construct of *piety*, as the logical opposite of sin, was correspondingly explored.

The doctrine of so-called successive works of grace was reviewed analytically in the second phase of the basis-theory and the conclusion was stated that this doctrine is a form of pietism. The usage of Scripture and the terminology utilized by pietistic groupings to establish their doctrine was evaluated from a grammatical-historical point of departure.

The aim of the study was to render pastoral assistance to someone who was, or is involved with the successive works of grace variation of pietism. For this reason, the meta-theoretical facet of the study did not focus on an academic study of sources to explain the phenomenon of pietism, but instead believers' experience of the successive works of grace form of pietism was investigated by means of a narrative empirical study. This investigation took place within the margins of the religious experience of three groups of participants in a church that embraces the particular doctrine. The three categories were believers that advocate the doctrine of successive works of grace, believers that abandoned the same and those that disagree with such a doctrine.

From the basis-theory and the interpretation of the empirical results, an uncomplicated hermeneutical counselling strategy was put together with due emphasis on the correct understanding of Scriptural information on the topics of sin and piety/sanctification. The aim of the strategy is to educate believers from a Scriptural position and perspective on the indicative-imperative aspects of reconciliation and sanctification in Christ. The perfection of what Jesus has done and our reciprocal faith response is stated and conveyed in the strategy. A model consisting of a number of counselling sessions are suggested to guide believers not to adopt the particular belief or, otherwise, to provide a pastoral, remedial support to assist believers in finding liberation from the doctrine of successive works of grace.

Keywords

Egypt-Weser-Canaan-allegory, grammatical-historical hermeneutic, "heart purification", holiness, sanctification, misunderstanding/heresy, nouthetic counselling, pietism, piety, pure heart, second blessing, social-scientific enhanced exegesis.

Bibliografiese detail

- Daar word sover moontlik gebruik gemaak van inklusiewe taal. Dit bring mee dat die persoonlike voornaamwoorde hy of sy telkens ook die teenoorgestelde geslag insluit en/of veronderstel.
- Alle Afrikaanse Bybel aanhalings kom uit die N A V (1983) tensy anders aangedui.
- Griekse aanhalings is geneem uit die 1988 Nestlé-Aland Nuwe Testament kritiese teks.
- Die term 'gereformeer' word gebruik om na die reformatoriële tradisie te verwys.
- Die verwysingstegniek is gegrond op die Harvardmetode en die tegniese handleiding (*VERWYSINGS*) van E. van der Walt (NWU, 2005) is nagevolg. Hiervolgens is elektroniese bronne soos bv. 'n kassetopname of internetbronne slegs met oueur en jaar aangedui, behalwe waar dit moontlik was om 'n bladsynnommer (soos bv. in 'n PDF-formaat artikel) te kon gebruik.